

14/15
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΝΟΥΡΑΚΗΣ 14

ΑΘΗΝΑΙ (136) ·

91
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Διεύθυνσις 1969-Λειτουργίως 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κομποπόλις) Βρουχᾶς.....

(παλαιότερον ὄνομα :), Ἐπαρχίας Μεραμβέλλαν
Νομοῦ Λασιθίου - Κρήτης.....

2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Νικόλαος

Παναγιωταῖνης. ἐπάγγελμα Διδάσκαλος.....

Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Σ/ν. 1/δεῖου Σμ. Γραφείου Βρουχᾶς

Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ξεταζόμενον τόπον. ἀπὸ 1929 - 1949 καὶ ἀπὸ
1968 - μέχρι σήμερον ἦται 23 ἔτη <γεννηθεὶς εἰς Βρουχᾶ>

3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :

α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Μιχαήλ Παναγαράκης τοῦ Γεάννου

.....
ἡλικία 75 ἐτη. γραμματικαὶ γνώσεις Απόφοιτος Δημοτικοῦ

Γραφείου..... τόπος καταγωγῆς Βρουχᾶς - Μερβέλλαν
Κρήτης.....

β) Αρταγόρας Παναγιωταῖνης τοῦ Νικόλαου τῶν 66
ἀπόφοιτος Δημοτ. Γραφείου - καταγωγὴ Βρουχᾶς Μερβέλλαν
Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

1) Ποῖα ἀγροτικὰ περικοχὰ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖα διὰ

βοσκήν ποιμνίων ; αἰ. ἡμιτελιναί, ἔχρησται, περικοχὰ διὰ

ἐμπορὰν - καὶ αἰ. ἡμιτελιναί καὶ παραδοσιακαὶ νότια
<Ζῶνες - Βορρά - τίτερα - Νοτικά> διὰ βοσκῆς ποιμνίων -

Υπῆρχον αὐτὰ χωριστὰ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ; ὕληρχον χωριστὰ.....

2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς

π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. α). εἰς χωρικοὺς
β) εἰς μονὰς (Μοναστηριακά).....

3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν

του ; ... ΝΑΙ.....

β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εις τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εις ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *συγχρόνως . . . εις ἀμφοτέρας (γεωργίαν καὶ κτηνοτροφίαν) . . .*

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ασχολούνται ἐν παρέργῳ καὶ εις τὴν γεωργίαν ; *Ν.Α.Ι . . .*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποιοὶ εἰργάζοντο εις αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομά ἢ μὲ ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; *εἰργάζοντο . . . καὶ ὡς . . . ἄτομα . . . ἐπὶ ἡμερομίσθιῳ (μεροκάματο)*

καὶ μετ' ἡμερομίσθιον διακρίνεται . . . ἀπολαβάνοντες τὸ 1/2 τῆς ἐξοδοῦ καὶ τὰ ἄλλα (ἀλλ. διμίσθακά)

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισά-

κατόροι κλπ.) *ἐκκαλοῦντο . . . ἢ κοινωνική των θέσις ; . . .*

ἀπὸ . . . γεωργίας . . .

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εις χρήμα ;) *ἀμρότερα 14-15 δακτύλιους ἢ ἀμρότερα 14-15 δακτύλιους*

4) Ἐχρησιμοποιούντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέλημα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τραγῆτον ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εις χρήμα ἢ εις εἶδος ; *ἐργάται καὶ ἐργάτριαι . . . ἐκτόποι . . . διὰ τὴν ἐπορείαν, δέριμα καὶ ἀγώνιαρα ἐποχικῶς καὶ ἐργάζοντο μετὰ καὶ ἐξ ἐξομολογίων ἄλλοι : ἄνδρες 14-15 δακτύλιους καὶ ἡ γυναῖκα 10-12 δακτύλιους*

5) Ἐχρησιμοποιούντο καὶ δούλοι (ὑπηρέται) ἢ δούλαι ; Ἐάν ναι, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; *Ο.Χ.Ι . . .*

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; *εἰς Νομὴν Πραεχέλιου (διὰ μεταμὴν ἐμπε- γων) (διὰ τραγῆτον) . . . ἰδίως εἰς τὴν ἐπαρχίαν Μακεδονίαν*

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς ὡς ἐργάται . . . *Ν.Α.Ι . . . ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μυογιατζήδες), πρ- ματευτάδες (ἐμπόροι) κλπ. ; . . . καὶ ὡς . . . πωλῆται εἰς διά- φορα . . . μέρη . . . Νομῶν Παιδιόου καὶ Πραεχέλιου . . .*

δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμίας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

1) Μὲ ζωϊκὴν κόπρον.. βοῶν καὶ αἰγοπροβάτων.....

2) Μὲ καῦσιν.. τῶν θάμνων.. καὶ ἀσπιδόθων (ἐντά μισογύτρα τῶν θάμνων)
ἢ διὰ καύσεως.. εὐχρίνως:

2) Πότε ἐγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; .. Μετὰ .. τὰ 1930

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; .. Τὸ σιδηροῦν ἄροτρον ἀπὸ τοῦ

ἔτους 1965, .. Γεωργικαὶ μηχαναὶ δὲν χρησιμοποιοῦνται ἔτι
ἀπὸ τοῦ 1965, ..

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

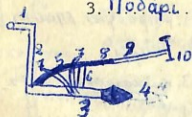
Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; .. Σιδηροῦν ἄροτρον Δι. φτερό (ἐκ γιμητείας, θραύμα καὶ πεδινὰ ἐδάφη) .. ἢ κρημνίσια τοῦ ἄροτρον ἐγένετο

ἀπὸ σιδηροῦν τοῦ Νεοποταμοῦ Μορφίου..... ①

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρον με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

- Ἐξέρχεται (1) Χειρολαβὴ .. 4. Ὑπὲρ (σινδριῶν) 7. Παρούστια 10. Κατακτείδι
(2) Ἐξέρχεται .. 5. Γούρα .. 8. Ἐπάνω γούρα ..
3. Ποδάρι .. 6. Στάθμη .. 9. Ἀποσταθὰ ..

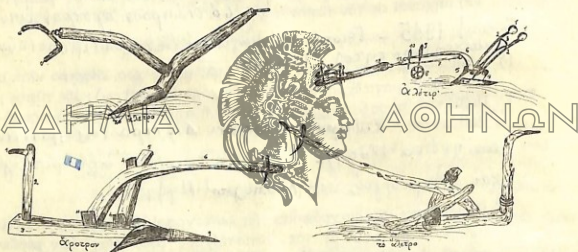

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) .. Δὲν χρησιμοποιεῖται

3) Μηχανὴ θερισμοῦ .. Δὲν χρησιμοποιεῖται

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν). *Δέν. ὑπάρχει...*
 5) Μηχανή ἄλωνιςμοῦ *Δέν. ὑπάρχει*.....
 στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ
 παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον *Κάθε γεωργὸς καὶ τὸ δικό του*

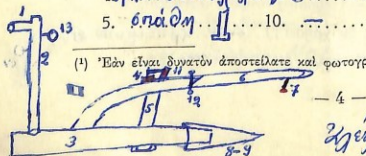
- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄρότρου εἰς τὸν τόπον
 σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποίαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 εἰς τὸ χρησιμοποιοῦμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκο-
 νιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶ-
 ται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς
 ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν
 ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. } <i>ἔχειρη</i>	6. <i>ἀκοκαθαρά</i>	11. <i>μ. προερίν. σημάδι</i>
2. } <i>ἔχειρη</i>	7. <i>κακαυειδία</i>	12. <i>καρσί</i>
3. <i>ποδάρι</i>	8. } <i>ὄνι</i>	13. <i>καί. καὶ. προερί. καὶ. φεύ. (ὀχεινίου)</i>
4. <i>ἔφρινα ἐπ' αὐτῷ (σημαίνει)</i>	10. <i>—</i>	14. <i>—</i>
5. <i>σημάδι</i>	15. <i>—</i>	

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

Ζητήρι

Ζυγός

2 (Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβαλέτε την ανωτέρω αριθμῆσιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὧλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφίδων ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχθυογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

5) *Ἡ καὶ εἶναι τῶν ἰδίᾳς μορφῶν. δ' ἔχῃ καὶ εἰς τὴν χωραφίαν*

ἐχρήμα

ὕνι

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου;

χειρὶ δάδα

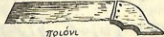

καταστροφὴ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.).....

σκεπάρνι, ἀλετρώφην, ἢ σκεπάρνι, πριόνι, ἢ ἀρίδια, ἀρίδι, ξυλοφάι, κόπανο (ἢ ξυλοφάι)

πριόνι
σάραμας
ἢ
πριόνι

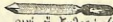
ἀρίδια

ἀρίδι

κόπανο
(κτυπᾶ τὴν ἀλετρώφην)

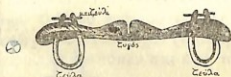
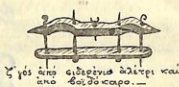

πριόνι ἢ ξυλοφάι (ἀρνάρι)
ξυλοφάι

8) α) Διά τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος... *βόες, ἡμίονοι, ὄνοι*.....

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ;... *δύο βόες ἢ ἀγέλαδες ἢ ἓνα ἡμίονον*..

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; *ἦτο καὶ εἶναι ἀναγκαῖος*.....

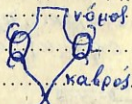

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιεῦλια κλπ.). *Παλαιὸς καὶ νέος εἶναι ὁ ζυγός*..

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑΣ

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. *Κερκί (Κερκί.δ.)*.....

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ: λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *λέγεται λοῦρα*.....

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; *ἀπὸ τοῦ 1965*.....
Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; *ἀκατωχεῖται*.....

Κάββο, τραβηκτὴ (60 μαράκια), ζυγός, γίγχα
(ἐπάνω καὶ κάτω)

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον.

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας.

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἄλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν)

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηρεῖον ἄροτρον.....

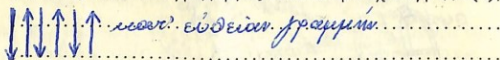
Βάφει τὸν μύλον ἐπὶ τοῦ γῆ. ἀφ' οὗ ἀναίρει πρῶτα τὴν πέτραν, μεταί δέκει αὐτὴν κεντρία τοῦ ξύλου αὐτοῦ. γιγάρ (ἰσοκρίδα) καὶ εἶναι ἐξοικον προὐκαρῶς.

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ ὄργωμα· με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἅκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδίασμα ἢ φωτογραφία).

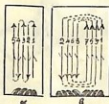
Δέκει πρῶτον ἐντα. μορμύει γιγάρ ἀκρίδα. εἰς τὸ δεξιὸν καὶ ἀριστερὸν κέρατο μὲν καὶ ζυγὸς δὲ. Ἡ ἀκρίδα ἔχει κρῖνον ἐπ' οὗ ἐκεῖ δέκει καὶ πιν τὸ σχοινί (φεύγη) περνώσας αὐτὸ ἀπὸ τῆς θημιάς ἐπὶ τὸ σχοινί.

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακὰς (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

ῥαχί.....

Σημειώσατε μετὶ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές, ἢ σποριές, ντάμιες, σιασιές, μεσδράδες κ.λ.π.) ; με σπορές.....

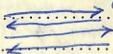

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά) ; με αὐλακιάν ;

με αὐλακίαν.....

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῶνται ἄροτρον ; Δεν ὑπάρχει (χρησιμοποιεῖται καὶ ἄροτρον).....

- 7) Ποιοὶ τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἄροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὑνί : καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. ... πλαγίως... καθέτως.....

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σπορὰς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων. . εἰς. ἔλαι. καὶ. σπορὰς. τῶν. διμυκριαίων
(εἴτου, κριθῶν, βρώμης κη.) καὶ. γυκανθῶν. (ρεβύδια - κονκιά)
κη.

γ) Ἀποτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημοτριάκων. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *ἢ ὁ παρὰ τῶν δημοτριάκων γίκεται. ἄνευ κοινουρχίας ἑτέρων, διότι καὶ χωρὶς κατακοσμοῦνται μετ' ἐμφανείας. ἔα γάρ κεναι. Παιδαίειν. ὑπάρχει ἐν ἡδυσ. καὶ κοινουρχίαν ὁ ἄλλος ἀπὸ κράτος παρὰ τὸν ὅρον ἐμφανίαν (κοινουρχία)*

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Δεί. ὑπάρχειν... ὑπὸ τῷ ὀνόματι... (ἐργάζεσθαι, γράφειν
(εὐχαριστῶν) αἰνέσεις... Προσκύνησις ἀνάβηται 2-3 φορές μετ'
μὴ ἐνταύθα ~

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσφαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ-
νάπανσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

4 EV. "Evol. -

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἄραβόσιτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; *Ἐκ ἄρμυκας διὰ καὶ δ.ε. εἰδος...*

- 5) Ποία εργαλεία ή σκεύη χρησιμοποιούνται: α) κατά την σποράν.
π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; . *επιγορροαίη ἢ ν. τρου βαϊ, ἀλ. ἱ. τρι., εὐκαρπία (ἡ δ' ἴκη) .. βοὺ κ. ἐνερὶ*
ζεῦγος, ζυγός, ζευθεῖς, κεραιίδες, εὐαμουχες (ἡ παίνον)
β) Μὲ ποία γεωργικὰ εργαλεία (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ά. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὄργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλειψοειδῇ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ;

Μὲ τοῦ καὶ εἰσονται

F

..... καρφί βουκέντρι χερμαίμοι εἰς τὰ γὰρ τὸ γεχθόμενον καὶ γεχθόμενον τοῦ ἀρότρου ἐπὶ πεδῶν καὶ κροῖστων

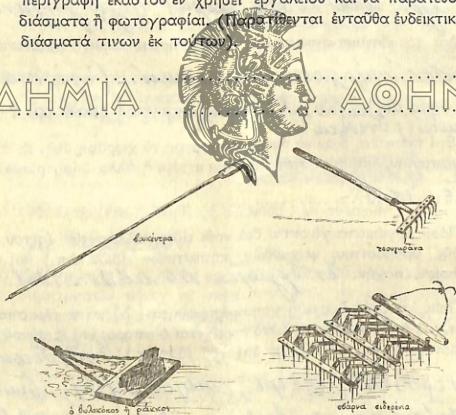
2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); ὅχι

μόνον μὲ τὴν σκαπάνην (σκαπέτα).....

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

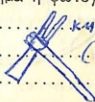
ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

2. ξίφος ἢ μαχαίρι ἢ σπαθίδα

καρμάς

κηπευτικοὶ ἔργασιον
(μαχαίρακι)

ἢ τσάπα
διὰ τὰ ἀμπέλια

τσάπα

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἐκτελοῦν

1) μαχατεροφόρος = ὁ ἐργάζων καὶ βάζει καὶ εἰσὶ τὶς ἀγροὶ

2) μαχατεροδόμος = ἡ ἐργασία καὶ μόνον

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους. (π.χ. αἰνὸν, παρμενίσια, σὺν χιμαρίαι)

καὶ ἡ σπορὰ γίνεται περὶ αὐτὰ

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά. (ὅπου ἀγέρνεται

τὰ δημητριακὰ. τὸ ἐκ ἑκός, τὸ ἀγρὰ ἀγέρνεται
ρόβη, βανάκι, κλπ.

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων ἑσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως. φυτεύονται εἰς αὐλάκια, ἀγροῦ προ-

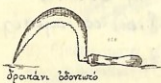
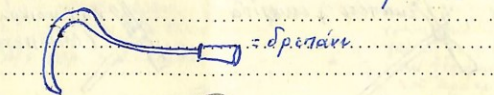
καταμένει, μαχαίρει τὸ χιμαρίαι καὶ θρανιστεῖ

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακὰ. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) τ.ό. δρεπάνι...

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

Σὲν ὑπάρχουν.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) θερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα).....

Μὲ τὸ τραράφι

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

ὀδοντωτή.....

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογράφησατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

ἀπὸ ξύλου.....

γεμπίδα.....

- 5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα; (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) *ὁ χαρκιὸς (ὁ ἐνθρονημένος ἢ ὁ δερκίς)*

- 6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσews καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *Παλαιότερον καὶ νῦν*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σικάλις κλπ. *10. ἑκατοστά*

- 2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).

- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦς τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χερίδες, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; *οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν*

*τοὶ πικέφρατοι ἢ καί τετα, καὶ κατὰ πικ. κορὰ
μαζὶ μάνουν. εἰς ἀρμαζιές καὶ εἰς ἀρμαζιές τὸ δερκί.*

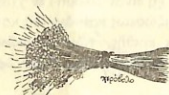
- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χερίδες) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὗρισκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

*μὴ χερίδα
πιάσμα*

*Διευθετῶν διασταυρῶνται
τοὶ ἑνα πιάσματα δεξιά
καὶ τοὶ ἄλλοι ἀριστερά*

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές.

... *ἀγκαλιές*

*πιάσμα
μαίετο*

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ;

*Θερίζουν ἄνδρες καὶ γυναῖκες. (νεότιμοι)..
Δὲν ἤρχοντο καὶ δὲν ἔρχονται ξένοι εργάται.
Παραίταν νεότιμοι καὶ ἐργάζονται*

- 2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή· εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὴν πληροφориᾶς καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν)

Οἱ νεότιμοι ἐργάζοντο με μερομίσματα
ἀντὶ δρουχμῶν ἡμερῶν 50-60 ἢ
15-20 αὐτῶν εἰς τὴν 20-30 αὐτῶν
μετὰ παροχῆς φαγητοῦ. (λέγονται θερίτες) ..

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερον τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμὸν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; *ὐχέ*

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; .. *ὅχι*

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.

*ὕμνειν καὶ δὲς .. κρητινὲς .. μέ μονόθυγες .. ζήτησαι
Μερόμθεριώτιμες .. καὶ .. μαγεβυγιώσιμες*

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ με τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάβαν, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον. *ὅπου ὑπάρχει τοιοῦτον ἔθιμον*

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύν.

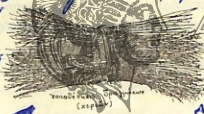
- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυν εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .. *ἀμέσως μετὰ τὸν*

θερισμόν .. διότι .. τὰ .. στάχυν .. ἔσαν ζυρὰ ..

- 2) Πώς ἐγένετο τὸ δερμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχυν καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δερματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

1) τοὺς στάχυν τοὺς ἔδενε ὁ ἄνδρας ἐνὶ οἴκῳ
2) εἰς χεριές (μάτια) παρέδιδεν ἡ γυναῖκα.
εἰς τὸν ἄνδρα ἄλλο ὑπομονετικῶς εἶχε
θεριώσει κατὰ τὴν τὸ δερματικὸν ξυμμετασπασμένο· θερῶ· σχοῖνα· δὲν· ἐχρησιμοποιεῖτον
ἐργαλεῖον· ὁ ἄνδρας· παίρνει τὸ δερματικὸν
μικρὸν τὴν ἐκαστὴν αὐτὴν ἡμαρτίαν καὶ διὰ

τοῦ ὑπὸ τοῦ γόνατος περὶ τὸν χερσὸν τοῦ δερματιῶ
καὶ δίνει τοῦτο μὲ
τὸ ἔχειν τοῦ δερματιῶ
ἦτο καὶ εἶναι ὅπως
τὸ παραδεχόμενον

δὲν
ΔΕΔΙΚΟ
ΔΕΜΕΝΟ
με' κορμῶν
εἰσόντων

- 3) Τὰ δερμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκέντρωνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δερμάτια συνεκέντρωνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

τοὶ δερματίαι συνεκέντρωνοντο· εἰς ὑψιστάμενον μέρος (βορρῶν)
διὰ τὴν βορρῶν· εἰς τὸν γῆλον (πλημύρ· δρόμον) κατὰ
παραγῆγον· γραμμῶν κατὰ τὴν (δερματικὴν δερματικὴν)

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; Πρὸ 20 ἐτίας περίπου ἤτοι: 1950 καὶ ἔντεῦθεν

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς... *Η. σπορά. κάλλιστον
τὸ φύτευμα γίνεσθαι μετὰ τὸν μῦνα... (μετὰ θέρμερον
(τέχνη) καὶ... ἀρχὴ τοῦ Νοεμβρίου, καὶ κατὰ τὴν
δι' ἁμβρίων... ἡ δαΐδων... (βροχί)... ..*

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισιμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τοῦ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν... *Η. ἐξαγωγή. γίνεσθαι καὶ... ἐξίκο
μετὰ σκαπάνην... (σκαπιδά)... (= ἐκτοπή... ἀνομομασία)*

*ἐκτὸς σκαπιδά
μετὰ σκαπιδά γούστα.*

...τεσσόν...

...σκαπιδά...

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐμνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὴν
χειμῶνα μετὰ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανὸν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ... *Οχ...*

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.). —

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας)... ..

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας)
.....
.....

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. μετεφέροντο εἰς τὸ ἀλώνι.....
.....
.....

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμόν θεμάτια. Εἰς τινες τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρο, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησός; ὁ κατά πλάτος.

(παραδειγματ. ἀγωνίου) ἀπὸ τοῦ ἐκατοδικοῦ πσο. καὶ τοποθετοῦνται οἱ σωροὶ γέφυραι. θεμωνιά.

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι; ἀπὸ ἀνέκαθεν ὑπῆρχεν.....
.....
.....

γεν. τὸ ἀλώνι.....
.....
.....

- 4) Ποῦ κατασκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμού, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; ἀπὸ 20 ἐξ. πσο. τοῦ ἀγωνίου. ἔστι ἐντὸς τοῦ χωρίου. περικλείον. ὡς ἐπὶ τὸ περὶ τὸν ἐξ. αὐτ. οἰκίας... ἔτσι τε. πρὸς ἀσφαλτικὴν κυρκαί-
ων λεωτερεμένην ἐστὶν 150μ μακροῦν τοῦ χω-
ρίου βόρειν Ἀσυνόρμητον διατάξιν.

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρη-
σίς του, δηλ. μὲ ποίαν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Ἐὸ. ἄγιόν. ἀνήκει. ἀποκατεσκευαζ. ἐν τῇ οἰκονομίᾳ
(ἐκεί. κατακ. μαρτυρ. ὅτι, τὴν καὶ μὴν ἐξ. ἀγίων, ὅτε
ἀναγίφει δεύτερος μετὰ σειράν ἀναγ. τῶν ἐκείνων)

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ;

ἀρχ. ἐκ. ἀπὸ. τῆς. 15. ἰουνίου. καὶ. ἀρχ. καὶ. 20. ἰου-
νίου.

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

Ὅσα. καὶ. ἀγώνια. ἐχ. ἡμερ. ἐν. τῇ. ...

πᾶσι. μέρ. (πᾶσι. τῶν. ἡμερ. καὶ. πᾶσι. ...)

καὶ. γὰρ. ἡμερ. ...

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκάστον ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ
ἀλωνισμού· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μίγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων). Ἐὸ. καὶ. ἐκ. μέρ. (πᾶσι. τῶν. ἡμερ. καὶ. πᾶσι. ...)

ἔτος. πρὸ. τοῦ. ἡμερ. καὶ. πᾶσι. τῶν. ἡμερ. καὶ. πᾶσι. ...

καὶ. πᾶσι. τῶν. ἡμερ. καὶ. πᾶσι. τῶν. ἡμερ. καὶ. πᾶσι. ...

καὶ. πᾶσι. τῶν. ἡμερ. καὶ. πᾶσι. τῶν. ἡμερ. καὶ. πᾶσι. ...

- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνίου καὶ ἡ ἐνάρξις τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

ἄρχ. ἐκ. πρὸ. 3, 4, 5. καὶ. 10. ἡμερ. καὶ. πᾶσι. τῶν. ἡμερ. καὶ. πᾶσι. ...

τοῦ. ἡμερ. καὶ. πᾶσι. τῶν. ἡμερ. καὶ. πᾶσι. τῶν. ἡμερ. καὶ. πᾶσι. ...

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθετήσις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἄλω-

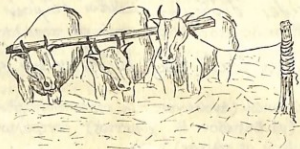
τὰ δεξιὰ θεωρεῖται μέγα ἐπὶ ἡμέρῃ τὸ διχάρι
 περὶ τὴν ζεύχων δύο βόδια ἢ ἕνα βόδιον· ἕνα ὄνον ἐν
 ἐργείῃ βοδίου. τὰς βόδων σὺν αἰχένα (καρὰς) τὸν μ-
 γόν καὶ προσδέουν μετόπισιν τὸν βορόερον.

ἀνὰ
 διχάρι

νισμόν; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἷονδήποτε ἄλλον.

ὑπάρχον δύο ἄνθρωποι πρὸς ἄλλους. 11. ἄλλ' δύο βόδια καὶ

α) εἰς τὴν ζεύχων ἐξ ἑνὸς μετόπισιν τοῦ ἀγωνίου καὶ ἐν τῷ ἐν εἰρ-
 ρουταῖ τὸν βορόερον. -

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύνων διὰ τῆς χρησιμοποιο-
 ῆσεως ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

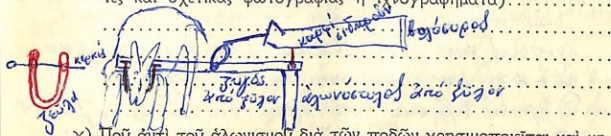
α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύνων διὰ τῆς καταπατή-
 σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
 Πολλοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
 νίου ἑλκυστὸς στυλός, ὅπου δύο μέτρων (καλούμενος σπηγερός,
 στρούλουργος, δουκάνη, βουκάνη κ.α.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἐξαρτῶν-
 ται σχοινία, ὥς εἰς τὰ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
 ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
 κῶς, «νὰ ἔρχωνται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.

Ο. ἀγωνισμός γίνεται μετὰ δύο ζῶα ἐν ἑνὶ βόδι
 ἐν ἐργείῃ ἐνὸς βοδίου χρ. μετὰ καὶ εἰς ἕνα...
 ἐνὶ βόδι ἀγωνίζονται καὶ μετὰ ἕνα ἡμίονον.

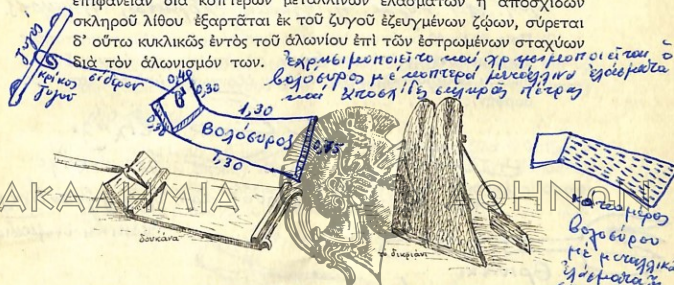
ἀπὸ τοῦ προσδέοντος τὸν γερόμενον καὶ ὄνον καὶ
 τὸν βορόερον. ἐξ ἑνὸς μετόπισιν τοῦ ἀγωνίου ὁ ἀγωνιστής

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
 ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
 στυλον μετὰ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειάς,
 αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους
 εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στυλός εἰς τὸ
 μέσον τοῦ ἀλωνίου. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
 μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειὰς περὶ τὸν
 λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
 ἀκόμη) ἀλώνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰκνογραφήματα).....

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὥπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζῶων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνη, δικριάνη, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρωμηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκία, ρεβίθια κ.ἄ.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῶων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; τὸ αὐτὸ ἀπὸ ἀγωνιστικῶν μέσον. καλεῖται βοχόερος, κατασκευάζεται ἀπὸ βοτάνων ἐντοπίων. ἢ καὶ ἐξ ἄλλων. καρπῶν καὶ πύλων. ὡς π.χ. ἐκ τῶν ἁγίων Νικητόρων. ἐκ τῶν κροῖστας κλπ. ἐκ φύλου ἀπὸ κρίνον (βερνιδιαί) (ἐκ τῆς αὐτῆς ἀποθήκης). Χρησιμοποιεῖται καὶ ὑψὲς καὶ κρίν δι' ἑλ. τοῖς δημητριακοῖς. (κριθᾶρι, σιτάρι, βρώμη) καὶ γρυλῶς μουσι, ρεβύδια, ρόβι, ²¹ γαδούρι κλπ.

Μέτὰ πόδια τῶν ζῶων ἠγωνίζοντο πρὶν καὶ ἔπειτα μόνον ὅσο ἐλάττωσαν τὰ χιτῶνά τὰ μουσι καὶ ὑπάρχουν ἀκόμα θοὺβια μετ' ἐσπέρματα ἄκριστα δηλ. ἀγωνίζοντο.

- 8) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; *ἀρχεσει.*

ἐκείνου. ἀπὸ. τῆς. 10^{ης}. π.μ. καὶ. τε. γαῖναι. τὴν. 4-4.30' ἀπογευματινὴν. ἐκείνου. ἡμέρας. Διχαλὶς. ἀρχεται. τὴν. 10. π.μ. διὰ. τοῦ. ἔχουν. τρέλαν. τὰ. στάχυα. ἀπὸ. τοῦ. ἡμῶν. ὅτε. ἀρμύζονται. εὐκο. 9α. καὶ. ἀκαβαλὸν. τὰ. ἀρμύζον. τὴν. 4.30' ὅτε. ἡδὴ. ἔχει. εἶχει. ἢ. ἡμῶν. δερμακὶ. τῆς. ἡμέρας.

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινες τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δοκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχους ; *Μάξιμα. Ὁ. λευρὸς. ρίπτει. μὲ. τὸ. διχάλι. (βι. χάλι) ἢ. ταμνὴ. ἀνακατα. τον.*

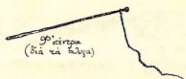
- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβερρα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα). *καὶ. 90-100 εκατ. κορφί. γιὰ. τὸ. μέγεθος. τῆς. βουκέντρης.*

νηματοβερρα
ἀλωνόβερρα

κατ' ἐξοχὴν
βουκέντρι (χρησιμοποιεῖται μόνον ἐν τῷ μεγέθει γιὰ τὸ ἐξοχὴν καὶ τὸ ἐξοχὴν)

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν . γέφυκει . δούλα
καὶ οὕτως ἐμείρα ἐγανίοντο καὶ ἄγανίονται ἡ δὴ βρώμη
12-15. σφρώσει . (δαυρεδ.) κριθῆς καὶ τοῦ ἡ βρώμης κλπ.

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἀχυρά ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)
μάλαμα

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μὲ ἰδικὰ τοῦ ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνιστοὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες) καλούμενοι ἀλωνιστοὶ καὶ ἀγωγιάτες, οἱ ὅποιοι εἶχαν βόδια ἢ αἰγὰ καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν

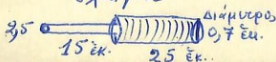
ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μὲ ἰδικὰ τοῦ ζῶα :

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μὲ ζῶα καὶ μὲ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μὲ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

ῥαχι

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

Ὁ Κόπανος (ἐδὼ γέφυκει κόπανον) χρησιμοποιοῦται διὰ τὸ κοπάνισμα τοῦ σίτου (σιναιρίου)
Χρησιμοποιοῦται καὶ γιὰ τὸν σίτον

κατασκευάζεται καὶ ἀπὸ ξύλου πρίνου.

20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου;
(π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.)...

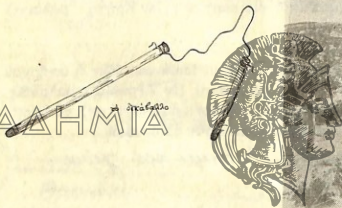
μόνον διὰ τὰ πρῶτα
να φερθῇ τοῦ γόβου... (διὰ τὸ μακρὸν.....)

κόπανος στρογγυλός

ξύλο καμυλωτό διὰ τὸ κοπάνισμα
μακρὸν αὐτὸ δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

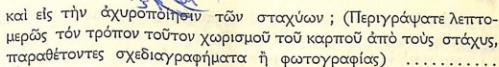
ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν; ..

Διὰ τὸ ἐκτελεσθῆναι τὸ κοπάνισμα
ἐκτελεστον διὰ τὸν ἀνδρῶν καὶ τῶν γυναικῶν
καὶ τῶν παιδῶν... (ἐκτελεστον διὰ τὸν ἀνδρῶν καὶ τῶν γυναικῶν καὶ τῶν παιδῶν...)

21) Πόῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ σταχυεὶς διὰ τὸ κοπάνισμα.

Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

Ἐξαρτησιοπρίζο... εἰν' ἀπὸ ζίδου καὶ χαν. 10. ἑλαιοειδὴ
καπν. ἐκπύω. χρυσοδυσανθ. εὐά. ῥιζ. τοῦ (χρυσ.) μολύβου
νεν. διὰ τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς καὶ διὰ τῆς δεξιᾶς χεῖρος
τὸ μόνον.

- 22) Κατὰ τὸ ἀλῶνισμα διὰ τῶν ζῶων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐὰν ναί, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα, μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; ¹οχι.....

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρῆσις ἀλυσιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς).

[illegible]

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοίμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα· (ἐν Αἰτωλίᾳ: λειῶμα, ἐν Κρήτῃ: μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα· πῶς λέγεται τοῦτο· (εἰς Κρήτην: θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον: δικριάνι, ἀλλαχοῦ: δικιργιάνι), καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ... *στ. σπ. χνελ. . . δ. ε. σ. σ. σ. . . μάλαμα*

Συνεχίζονται με το Βιχόρι (τοπική διαφασίδια) βλέπε
 βιβλίο βλ. 22. παρ. 12.
 Μετά ζεχνιότ γιχνίχεται με το βιχόρι και μεσά
 με το Αρκαίο (βλέπε σήμα βλ. 22. παρ. 12.) είναι
 το ίδιο με το Δικέρδιαν >

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

βονταί

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν, ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο. . . αὐρὸς . . . ἔχει

μύθος

ὁ γῆμα . . . ἐπὶ μῆκος . . . Μετὰ τὰ γίγνεται
ἐλαττον . . . καὶ . . . βέρον . . . μέτρον . . . γῆμα . . . (ἀφαιρῶν δὲ)
ποῦ μαρτυρεῖται . . . βουτσοῦ . . . καὶ . . . γραφίαν . . . ἕνα θρι-
νάκι . . . εἰς τὸν σωρόν . . . καὶ . . . αὐρὸς . . . εἰς τὸ μέτρον ἢ βονταί

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχθυογραφήσατε τοῦτο. . . μετὰ . . . θρινάκι . . .

Θρινάκι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾷ (ἀνεμίζει) ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

καὶ γυναῖκα καὶ ἄνδρας . . .

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δευτέρον ἀλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

ἡ τὰ χονδρά . . . τεμάχια . . . τῶν σταχύων . . . γίγνεται
κοντύλια . . . ὁ καρπὸς ἀποχωρίζεται . . . ἀπὸ τὰ
κοντύλια . . . μετὰ ἐκείνους . . . (βόδια . . . βορὸν . . .) δὲν
εἶναι πορὰ . . . ὅταν εἶναι λίγα . . . τὰ τεμάχια . . . 2 βό-
δια μέσθοντι (δεύονται) καὶ δὲν βορὸν βορῶν

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις τῶν ζώων διὰ τὸ δευτέρον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

- 2 από ένα αβγά, φυτά και αβγά αβγά αβγά (χρησιμοποιώντας
το αβγά αβγά). Αλλά... βελτιώνεται με τον βελτιώνεται και
το αβγά με το αβγά αβγά.

σμε, ἀπομακρυνόμε
νους; ἢ δι' ἄλλω

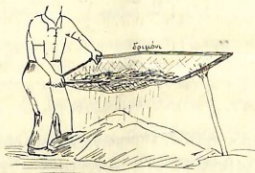
ΑΘΗΝΑΝ

κόσκινο παλίο δερμάτινο

နတ်ဝိဇ္ဇာ နှင့် အံ့ပုဂ္ဂိုလ်တို့

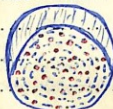

— 27 —

сърцето
и
мисълта

logically

κόβκινον

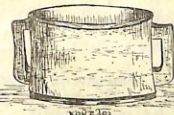
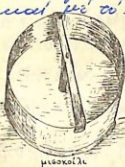
- 7) "Όταν έτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ;
Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται ; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυ-
ρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται
κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος
(θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησης καὶ ἀσπασμὸς
τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ; *ὁ καρπὸς γίνεται σωρός*

θεοφύλαξ. Σκεπτεύει με ἐν θριναίῳ. Χαράσσει
 ὁ σφυρὸς ἐν τῇ κεφαλῇ μου. Τοῦ σφυροῦ μου. ἐν θρι-
 ναίῳ. μετὰ γὰρ ἡ γὰρ. ἡ γὰρ. μένος παρὶς μου. ἐν θρι-
 ναίῳ. καὶ ὁ. ἡ γὰρ. ἐν τῇ κεφαλῇ μου. (μοκρὴ)
 καὶ ἐρετήνεται. μετὰ τὴν πρῶτην. ἐν θριναίῳ. μετὰ
 τὴν κατὰ τὸν σφυρὸς τὴν ἐν τῇ κεφαλῇ μου. καὶ τὴν κατὰ τὸν
 8) Ἀλλὰ ἐθίμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σῖτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν
 εἰς τὴν ἀποθήκην. ὅχι.....

γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἁλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνθήκη. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἁλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἵπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις όκιδας, εις κοιλιά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἱχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας). 1) Ὁ Μοῦνα

τὸ εἶδος τῆς ποσοτικῆς μετρήσεως μετὰ τὸ $\frac{1}{100}$ τοῦ ποσομένου
 ἢ κρηκεῖν ἐν τῷ ἀριθμῷ... ὁ ποσοτέρας ἢ ὁ ποσομένης ἢ
 ὁ ποσομένης... ἢ μετρητὴν γινώσκοντες πρὸς τοῦ 19.20 μετὰ τὸ ποσο
 ποσοῦν καὶ μετὰ τὸ ποσοῦν = $\frac{1}{2}$ τοῦ ποσομένου.

μουζούρι
(συνάδης 12)

- 2) Ποῖα ἄλλα βῶση κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἀλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο, 10×1
β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο, 10×1
γ) τὸ γυφτιάτικο, 10×1
δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ. 10×1

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μῆτρον τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν) (τὸ μουφούρι ἦτο κατεσκευασμένον ἐν ζύμῳ καὶ γάλακτι) (τὸ ἔρμιον γ.) καὶ δύο χειροχρῆσται ἐπί τῳ τῷ πινακί ἦτο κατεσκευασμένον ἀπὸ ὅπου καὶ τὸ μουφούρι ἀφῆλ. χειροχρῆσται 1/2 τοῦ μουφουρίου (ἐκδόσεις 1 καὶ 2) φ1

Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας) *Ἡ ἐναποδομ. μεσῶν τοῦ καρποῦ γίνετο*
ἐντὸς βόσκη. μεγάλων διαστάσεων. (Παλ. τ. α. ε. β.) = 300 ἐκάδ.
ἐντὸς τοῦ ἀχυρῶκος. ἵνα φησὶ ἀποστῇ. μαί'. ἔλατον. ἐν αὐτῷ τοῦ

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ὄμιον καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

Μετά το ζήνιωμα (ειρήνευσα).....

Υπάρχον ἔδιδον καὶ ἐπιδραμαῖσαν ἐν τὸν πῶλον. μίαν
(κατακρίβαν) = διὰ. ἕως σπέρτος καὶ περὶ παραφραδῆ.

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα της· ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

(μακρόχρονη), γυναικεία, σκούρο κόκκινο, χόρτο, ἐν θυμῷ σου κυροῦ
τὰ δὲ καὶ εὐχαρεῖται μετὰ τὰς γυναῖκες 40-45 παλαιὰς ἀδελφές
καὶ γυναικίσσας ἐξ ὧν οὐδεμία βίβει.

Δ. ΕΤΗΕΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαίθριον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστουγέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρτίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Παρασκευή 23^η Ιουλίου Έκλεισε το σπίτι μας. Τα
Πρωτοπράγια - και το Μυστρί έκλεισαν 12^η (π. 1900-
1910) Άνδρες, Χωροί καίχαν ο Τσίβις.

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποίαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

[illegible]

γιον της επιθυμίας πάντοτε.

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αυτή; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.)... *Κηε.δωνο-
φωτια... και το Πάρα χέεται. (φουάρα)*

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν την πυράν; παιδιά, ηλικιωμένοι, ποιος άλλος;...

*Όροι γενικώς. μικροί και μεγάλοι. Ιδίως όμως οι
μικροί της φουάρα της Παιδείας. (παιδιά)*

2) Ποιος ή ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διά την πυράν.

Τὰ κλέπτουν; "Αν ναί, από ποιον μέρος;... *Τα συλλέγουν? ιδίως μι-
κρά παιδιά του Δημοτικού και Γυμνασίου από
τα σπίτια των, ή από τούς άγρους.*

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

*Προσείκον. ομαδικώς... 4-5 παιδιά... ή και περισσότερα
στο βουνό... με... ε.μπαρέια (αφ' ης)... ε.μπαρέια... ε.μπαρέια...
ε.μπαρέια... ε.μπαρέια... ε.μπαρέια... ε.μπαρέια... ε.μπαρέια...
ε.μπαρέια... ε.μπαρέια... ε.μπαρέια... ε.μπαρέια... ε.μπαρέια...*

γ'. Ποιαί αί συνήθειαι είς κάθε τόπον διά κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι επικλήσεις, ξόρκια, άσματα, κρότοι, θόρυβος.

Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα. *Θόρυβος, χέλια, φωνές*

2) Πηδήματα, χοροί γύρω από την πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

*Πηδούν. (ξερνούν). πηδούν... πηδούν... πηδούν...
«... πηδούν... πηδούν... πηδούν... πηδούν... πηδούν...
... πηδούν... πηδούν... πηδούν... πηδούν... πηδούν...»*

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) . . .

Στεφάνου Πρωτομαγιάς καὶ Κυριατῆς
βάρης —

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) . . .

Καίοντες ὁμοιώματα τοῦ Ἰούδα
Πάντα ἐξ αὐτοῦ τῶν φύλων καὶ ἐνδοξοῦν
καὶ διὰ τοῦ ἐργαίου . . . εἰς τὸν Ἰούδα (ἐκ τοῦ
ὅπου μελετῶμεν μετ' ἑκαστοῦ καὶ ὅταν ὁ ἑαυτοῦ)

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

Ἀρχίζει τὸ «Χριστὸς Ἰησοῦς» τὰ παιδιὰ μετ'
μυρὶς ἐκδραμεῖν καὶ προστάδων αἰσῶν
πρωτοανὰ γὰρ τὴν μετὰ τὴν Πρωτομαγιά
(φουνάρας)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ